

NAPKELET KOSZORUJA

Míg élt, semmit sem írhattunk róla ezeken a lapokon. Büszke szerénysége nem engedte, hogy abban a folyóiratban dicsérjék, amely homlokán az ő nevét hordozta. Akármilyen nagy irodalmi alkotása jelent meg, éppen csak a Napkelet, ez a szívéhez legközelebb álló nyilvánosság nem nyujthatta át neki azt az elismerést, amely a legidegenebb lapokról is áradt feléje,

A Napkelet mindig tiszteletben tartotta szerkesztőjének ezt a kívánságát. Most történik meg először, hogy róla írunk ezeken a hasábokon. De ez szomorú alkalom. Mert az emlékezés koszorúját tehetjük le egy feledhetetlen halottunk ravatalára. Akik a Napkelethez és szerkesztőjéhez az indulás óta közel álltak, mind hoztak ide egy-egy virágot. Szomorú virágok. A szív véréből pirosak, vagy a könnyek harmatától sáppadozók. Egy vigaszuk van, hogy mind egy-egy morzsát adhatnak a nagy halott időkkel dacoló szobrához.

A HAZASZERETET FÁKLYAHORDÓJA.

A Magyar Irodalmi Társaságot pótolhatatlan veszteség érte. Tormay Cecile, aki elköltözött az élők sorából, egyénisége bélyegét ütötte volt a Napkeletre, melynek eszmei irányítását mindvégig kézben tartotta. Ezt az irányítást nélküli ezentúl a folyóirat.

Vajjon mi képezte Tormay Cecile egyéniségének, meggyőződésének lényegét?

Visszaidézve azt a számtalan beszélgetést, eszmeecserét, vitát, melyet évek hosszú során át Tormay Cecile-vel folytathattam, azokból fényesen bontakozik ki az a vezéreszme, amelyből minden gondolata, szava és cselekedete elindult és amelyhez csalhatatlan bizottsággal visszavezetett gazdag fantáziája képletein keresztül. Ez a vezérgondolat a hazaszeretet, mely oly tisztán lángolt benne, hogy mellette minden egyéb érzése eltörpült, és melyet oly eleven meggyőződéssel hozott kifejezésre, — hogy még a legközömbösebbeket is magával tudta ragadni. A meggyőződés volt benne az, ami erőt adott szavainak, mert egész lénye azt sugározta ki. Nem magára öltött forma, de legbelsőbb lényeg. Hitt a magyarság történelmi hivatásában, vállalta a magyar faj kultúrájának sajátos jelentőségét, bízott életrevalóságában és rendületlenül remélte a jobb jövőt. Ezt a hitet, bizalmat és reménységet keltette fel hallgatóiban, akár, ha két-három emberrel társalgott, akár, ha zsűfólásig megtelt termekben szónokolt.

Hitt saját küldetészerű hivatásában és Istenadta szónoki tehetségével nem fukarkodott. Elment mindenüvé, ahova hívták, feláldozta magánéletét, nyugalma, művészetét, hogy elvigye a hazaszeretet szikráját az ország legkisebb falujába is. Önzetlen munkájának egészségét áldozta fel.